

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 58/2011-45

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. júna 2011 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť JUDr. S. S., PhD., M., zastúpeného advokátom JUDr. B. D., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ds 6/08 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo JUDr. S. S., PhD., na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ds 6/08 porušené bolo.

2. JUDr. S. S., PhD., priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. JUDr. S. S., PhD., priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 392,33 € (slovom tristodevät'desiatdva eur a tridsaťtri centov), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. B. D., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 58/2011-20 zo 17. februára 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť JUDr. S. S., PhD., M. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ds 6/08.

Zo sťažnosti vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ds 6/08 konal najvyšší súd v prvom stupni o podnete predsedu Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) podanom 3. júna 2008 na začatie disciplinárneho konania proti sťažovateľovi za disciplinárne previnenie, ktorého sa mal sťažovateľ dopustiť tým, že údajne mal v decembri 2007 svojim známym sudcom a prokurátorom sprístupniť odvolanie účastníka konania v trestnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 4 T 121/07, a to v čase, keď o tomto

odvolaní ešte nebolo rozhodnuté. Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu namieta, že oznámenie o začatí disciplinárneho konania v uvedenej veci mu bolo doručené až 6. novembra 2008, t. j. až po viac ako piatich mesiacoch od doručenia podnetu najvyššiemu súdu na jeho začatie, pričom sťažovateľ súčasne poukázal na to, že podľa § 129 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o sudcoch“) „Disciplinárny senát je povinný rozhodnúť o disciplinárnom previnení alebo o priestupku sudcu spravidla do troch mesiacov od podania návrhu na disciplinárne konanie alebo od oznámenia priestupku disciplinárnemu súdu príslušným orgánom.“. Sťažovateľ ďalej v sťažnosti poukázal na to, že prvé pojednávanie v jeho disciplinárnej veci sa uskutočnilo až po viac ako 8 mesiacoch (19. februára 2009) od doručenia podnetu najvyššiemu súdu a nasledujúce pojednávanie sa uskutočnilo až o ďalších viac ako 5 mesiacov (17. augusta 2009) od predchádzajúceho pojednávania, pričom sťažovateľ súčasne upozornil na to, že po celú túto dobu mu bol na základe rozhodnutia ministra spravodlivosti Slovenskej republiky č. 17997/2008/10 z 10. júna 2008 dočasne pozastavený výkon funkcie sudcu okresného súdu.

Dňa 9. apríla 2009 bol najvyššiemu súdu od predsedu okresného súdu doručený druhý podnet na disciplinárne stíhanie sťažovateľa, tentokrát za disciplinárne previnenie, ktorého sa mal sťažovateľ dopustiť tým, že prezidentovi Slovenskej republiky napísal otvorený list, v ktorom sa mali nachádzať polopravdy o osobe predsedu okresného súdu, o osobe dotknutého účastníka trestného konania, kvôli zverejneniu odvolania ktorého bolo vedené skoršie disciplinárne konanie, a tiež o osobe vtedajšieho ministra spravodlivosti Slovenskej republiky. O tomto podnete konal prvostupňový disciplinárny senát najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ds 3/09.

Následne, 28. júla 2009 prvostupňový disciplinárny senát najvyššieho súdu spojil na spoločné konanie konania vedené pod sp. zn. 1 Ds 6/08 a sp. zn. 1 Ds 3/09 s tým že spoločné konanie bude ďalej vedené pod sp. zn. 1 Ds 6/08. Prvostupňový disciplinárny senát najvyššieho súdu v predmetnej veci rozhodol 21. októbra 2009, a to tak, že sťažovateľa oslobodil pre údajne disciplinárne previnenie, o ktorom konal pôvodne pod sp. zn. 1 Ds 6/08 (sprístupnenie odvolania účastníka konania), a súčasne uznal sťažovateľa

vinným pre disciplinárne previnenie, o ktorom bolo pôvodne vedené disciplinárne konanie pod sp. zn. 1 Ds 3/09 (osočujúci list), a za toto disciplinárne previnenie bol sťažovateľovi uložený disciplinárny trest zníženia platu o 50 % po dobu 6 mesiacov. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že ihneď po vyhlásení predmetného rozhodnutia prvostupňového disciplinárneho senátu najvyššieho súdu zahlásil do zápisnice odvolanie proti odsudzujúcej časti rozhodnutia, ktoré doplnil svojim písomným zdôvodnením 26. novembra 2009.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

«Napriek uplynutiu v súčasnej dobe 9 mesiacov od vyhlásenia rozhodnutia odvolací disciplinárny senát doposiaľ o odvolaní sťažovateľa nerozhodol, a ani len neurčil termín pojednávania odvolacieho konania, pričom považujeme za dôležité upozorniť na tú skutočnosť, že dňa 16. 6. 2010 uplynulo 24 mesiacov, odkedy mal sťažovateľ dočasne pozastavený výkon funkcie sudcu práve pre skutok, ktorý je predmetom disciplinárneho konania, o výsledku ktorého disciplinárny súd právoplatne nerozhodol ani počas skoro 27 mesiacov od podania návrhu na začatie disciplinárneho konania.

Dňa 15. 7. 2010 podal sťažovateľ predsedovi Najvyššieho súdu SR sťažnosť na prietahy v disciplinárnom konaní a požiadal ho o ich odstránenie. Predseda Najvyššieho súdu SR na túto sťažnosť v zákonnej lehote nijakým spôsobom nereagoval. ...

... zastávame jednoznačný názor, že v uvedenom disciplinárnom konaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako disciplinárneho súdu, vedeného pod sp. zn. 1 Ds 6/2008 došlo a dochádza od samotného začiatku konania a počas priebehu celého konania k závažným bezdôvodným prietahom v konaní, ktorých závažnosť je zvýšená aj tým, že sťažovateľ ako sudca mal od začiatku disciplinárneho konania ministrom spravodlivosti pozastavený výkon funkcie sudcu. Aj v dôsledku ničím neodôvodneným prietahom v tomto disciplinárnom konaní trvalo toto „dočasné“ pozastavenie výkonu funkcie sudcu až 24 mesiacov, čo predstavuje maximálnu zákonnú dobu trvania pozastavenia výkonu funkcie v zmysle príslušných právnych predpisov.»

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálehom:

„1. Základné právo JUDr. S. S., PhD. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako disciplinárneho súdu v konaní, vedenom pod sp. zn. 1 Ds 6/2008, porušené.

2. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako disciplinárnemu súdu prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ds 6/2008, konal bez zbytočných prietahov.

3. JUDr. S. S., PhD. sa priznáva primerané finančné zadostúčinenie v sume 100 000,-EUR, ktoré je mu Najvyšší súd Slovenskej republiky ako disciplinárny súd povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako disciplinárny súd je povinný uhradiť JUDr. S. S., PhD., náhradu trov konania a náhradu trov právneho zastúpenia podľa vyčíslenia do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za najvyšší súd jeho predseda listom č. KP 4/2011-29 z 8. apríla 2011 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu najvyššieho súdu listom z 2. mája 2011.

2.1 Predseda najvyššieho súdu (okrem s predmetom konania na ústavnom súde nesúvisiacich vyjadrení na adresu sťažovateľa) v súvislosti s predmetom konania pred ústavným súdom vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol:

„V tejto súvislosti sa tiež žiada podotknúť, že návrh na začatie disciplinárneho konania proti sudcovi JUDr. S. bol na Najvyšší súd SR ako disciplinárny súd doručený 3. júna 2008, teda v čase čerpania dovolení, čo je skutočnosť ktorú vo veľmi malej miere môžu ovplyvniť predsedovia disciplinárnych senátov a takmer vôbec predseda Najvyššieho súdu SR, pretože členovia disciplinárnych senátov nie sú len sudcovia, (tak ako napr. na Ústavnom súde SR), ale aj prokurátori, advokáti a pod. V konkrétnom prípade príslušných disciplinárnych senátov len jeden sudca odvolacieho disciplinárneho senátu je sudcom najvyššieho súdu, ostatní členovia disciplinárneho súdu sú z Trnavy, Trenčína, Žiliny, Popradu a Košíc.

Napriek tejto skutočnosti v konkrétnej disciplinárnej veci, ktorá podľa rozvrhu práce disciplinárnych senátov na rok 2008 bola pridelená disciplinárnemu senátu 1 Ds pod sp. zn. 1 Ds 6/2008 robil súd úkony smerujúce k rozhodovaniu bez zbytočných prieťahov. Ako už bolo vyššie uvedené, v dôsledku oznámeného zákonného dôvodu zaujatosti už 28. augusta 2008 disciplinárny senát rozhodol o vylúčení dvoch sudcov disciplinárneho senátu z vykonávania úkonov v disciplinárnom konaní, ktorému bola vec pridelená proti sudcovi Okresného súdu v Michalovciach JUDr. S. S.

Predsedička senátu JUDr. K. 3. novembra 2008 zaslala JUDr. S. upovedomenie o začatí disciplinárneho konania s poučením o práve zvoliť si obhajcu, vyjadriť sa k návrhu a navrhnúť dôkazy na svoju obhajobu.

Po posúdení vyjadrenia sudcu k návrhu na disciplinárne konanie, určila predsedníčka senátu termín ústneho pojednávania na 19. februára 2009. Keďže na tomto pojednávaní sudca JUDr. S. predložil doplnenie svojho návrhu na začatie disciplinárneho konania a navrhovateľ žiadal jeho doručenie, aby sa k vyjadreniu mohol vyjadriť, ako aj navrhol vykonať výsluch advokáta JUDr. K., bolo pojednávanie odročené na 5. marca 2009. Na pojednávaní 5. marca 2009 sa nezúčastnili ani sudca JUDr. S. z dôvodu ospravedlnenej práceneschopnosti ani navrhovateľ, pretože mu ako predsedovi súdu bola známa práceneschopnosť sudcu a navrhol tiež ďalšie dôkazy. Z toho dôvodu preto bolo pojednávanie uznesením odročené na neurčito.

Po 5. marci 2009 Dodatkom k Rozvrhu práce Disciplinárneho súdu SR na rok 2009 boli určení noví dvaja členovia senátu. Predsedníčka senátu JUDr. K. prestala vykonávať funkciu sudcu disciplinárneho súdu. Novým predsedom senátu 2 Ds JUDr. L. bol spis 1 Ds 6/2008 vo veci disciplinárneho konania proti sudcovi JUDr. S. pridelený 6. apríla 2009 na ďalšiu realizáciu členovi senátu JUDr. M.

Nový predseda disciplinárneho senátu po oboznámení sa s dvoma návrhmi na začatie disciplinárneho konania určil termín verejného zasadnutia na 28. júla 2009. Na tomto zasadnutí boli obidva návrhy na začatie disciplinárneho konania podané predsedom Okresného súdu Michalovce z 3. júna 2008, ktorá vec bola vedená pod sp. zn. 1 Ds 6/2008 a návrh toho istého navrhovateľa z 9. apríla 2009, ktorá vec bola vedená pod sp. zn. 1 Ds 3/2009 spojené a vec bola ďalej vedená pod sp. zn. 1 Ds 6/2008.

Ďalšie ústne pojednávanie určil predseda senátu na 17. augusta 2009. Na tomto pojednávaní sa navrhovateľ nezúčastnil z ospravedlneného dôvodu a pretože navrhol vypočuť ďalších svedkov, predseda senátu po vypočutí svedkov D. L. a J. P. uznesením odročil ústne pojednávanie na 9. septembra 2009.

Na odročenom ústnom pojednávaní 9. septembra 2009 sa ospravedlnila svedkyňa JUDr. S. T., ako aj navrhovateľ. Obhajca sudcu JUDr. B. uviedol, že od 14. septembra 2009 do 13. októbra 2009 bude služobne mimo územia Slovenskej republiky, a preto žiada, aby na tento čas nebol určený termín ústneho pojednávania. Zohľadniac tieto dôvody, bolo uznesením odročené ústne pojednávanie na 21. októbra 2009.

Na verejnom ústnom pojednávaní (aj za účasti verejnosti) 21. októbra 2009, po výsluchu svedkyne JUDr. S., sudkyne Okresného súdu Michalovce a vyjadreniach disciplinárne stíhaného sudcu a jeho obhajcu, ako aj navrhovateľa, po porade senátu bolo vyhlásené rozhodnutie.

Vypracované písomné rozhodnutie bolo všetkým účastníkom konania zaslané 6. novembra 2009.

Proti rozhodnutiu 1 Ds 6/2008, prvostupňového disciplinárneho súdu sa odvolal disciplinárne stíhaný sudca JUDr. S., ako aj navrhovateľ. Odvolanie navrhovateľa bolo doručené disciplinárnemu súdu 25. novembra 2009, odvolanie disciplinárne stíhaného sudcu 27. novembra 2009. Toto odvolanie bolo doručené navrhovateľovi 3. decembra 2009.

14. decembra 2009 bola disciplinárna vec predložená odvolaciemu disciplinárneho senátu.

15. decembra 2009 podal k odvolaniu navrhovateľa vyjadrenie disciplinárne stíhaný sudca.

Predseda odvolacieho disciplinárneho senátu po preštudovaní spisu celý spis sp. zn. 1 Ds 3/2009, spis pod sp. zn. 1 Ds 6/2008 a zberný spis sp. zn. 1 Dso 9/2009 aj s odvolaním navrhovateľa a disciplinárne stíhaného sudcu zaslal 5. mája 2010 na naštudovanie členke odvolacieho disciplinárneho senátu JUDr. E. Z. (Krajský súd Trenčín). JUDr. Z. celý spis po jeho preštudovaní 17. mája 2010 vrátila predsedovi odvolacieho disciplinárneho senátu.

V ten istý deň (17. mája 2010) bol spis v disciplinárnej veci JUDr. S. spolu s odvolaním navrhovateľa a odvolaním sudcu zaslaný za účelom naštudovania ďalšiemu

členovi odvolacieho disciplinárneho senátu JUDr. S. B. (advokát, bytom P.), ktorý ho po preštudovaní vrátil 2. júna 2010 predsedovi odvolacieho disciplinárneho senátu.

Odvolacie disciplinárne konanie - neverejné zasadnutie bolo nariadené na 7. októbra 2010. Na tomto neverejnom zasadnutí bolo odvolaniami napadnuté rozhodnutie disciplinárneho súdu prvého stupňa zrušené, a vec bola vrátená disciplinárnemu súdu prvého stupňa tým, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Účastníkom konania bolo písomne vypracované rozhodnutie 1 Dso 9/2009, doručené 15. novembra 2010.

Na vyžiadanie sudcu spravodajcu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 15. novembra 2010, bol spis pod sp. zn. 1 Ds 6/2008 zaslaný Ústavnému súdu SR.

Označený spis bol Najvyššiemu súdu SR z Ústavného súdu SR vrátený (doručený) 23. decembra 2010.

20. januára 2011 súčasný predseda Okresného súdu Michalovce JUDr. S. podaním zo 17. januára 2011, doručeným Najvyššiemu súdu SR ako disciplinárnemu súdu 20. januára 2011 návrhy predchádzajúceho predsedu Okresného súdu Michalovce na začatie disciplinárneho konania proti sudcovi JUDr. S. vzal v celom rozsahu späť.

Z uvedeného dôvodu bolo na neverejnom zasadnutí disciplinárneho senátu 26. januára 2011 disciplinárne konanie vedené pod sp. zn. 1 Ds 6/2008 a sp. zn. 1 Ds 3/2009, vedené pod sp. zn. 1 Ds 6/2008, zastavené.

Pri posudzovaní toho, či došlo k zbytočným prietahom v konaní, poukazujeme na ustálenú judikatúru Ústavného súdu SR, podľa ktorej nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Podľa vyššie uvedenej chronológie úkonov Najvyššieho súdu SR ako disciplinárneho súdu, obidva senáty (prvostupňový aj odvolací) promptne robil úkony, ktoré vyžadovali zákonné postupy reagovania na úkony účastníkov konania, a preto sťažovateľom namietané zbytočné prietahy nespôsobil.

Podľa § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a postavení jeho sudcov, v znení neskorších predpisov, súhlasíme, aby súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti. “

2.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k vyjadreniu najvyššieho súdu uviedol:

«K tvrdeniam porušovateľa v predmetnom podaní smerujúcim proti osobe sťažovateľa sa nebudeme vyjadrovať, ale zameriame sa na predmet tohto konania, ktorým je namietané porušenie sťažovateľových ľudských práv a základných slobôd.

Predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo svojom vyjadrení sumarizuje priebeh konania, pričom má za to, že v konaní nedošlo k zbytočným prietahom a vec sťažovateľa bola prejednaná v primeranej lehote.

Pokiaľ ide o zbytočné prietahy v konaní, domnievame sa, že už len skutočnosť, že návrh na disciplinárne stíhanie bol sťažovateľovi doručený až po vyše 5 mesiacoch od jeho doručenia disciplinárnemu súdu, predstavuje bez ďalšieho zbytočné prietahy v konaní.

Pokiaľ ide o primeranú dĺžku konania, disciplinárne konanie vo veci sudcov je konaním majúcim podstatný vplyv na reálny výkon súdnej moci. Je preto v záujme spoločnosti, aby bolo konaním rýchlym a účinným. Zákonodarca tento záujem vyjadril aj osobitne v zákonnej úprave, a to v ust. § 129 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších právnych predpisov, podľa ktorého „disciplinárny senát je povinný rozhodnúť o disciplinárnom previnení spravidla do 3 mesiacov od podania návrhu“. ...

Pri posudzovaní primeranosti dĺžky disciplinárneho konania je podľa nášho názoru nevyhnutné prihliadnúť nielen na priebeh samotného konania, ale aj na skutočnosti s konaním súvisiace a priamo ovplyvňujúce postavenie sťažovateľa. V dôsledku podaného návrhu na disciplinárne konanie bolo sťažovateľovi dňa 16. 6. 2008 doručené rozhodnutie ministra spravodlivosti SR č. 17997/2008/10 z 10. 6. 2008 o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu. V zmysle platnej právnej úpravy teda nemohol sťažovateľ počas bezdôvodného disciplinárneho konania vykonávať funkciu sudcu.

Dobu 27 mesiacov (odo dňa podania návrhu do podania ústavnej sťažnosti), resp. dobu bezmála 31 mesiacov (odo dňa podania návrhu do právoplatného zastavenia konania) nemožno považovať vo svetle vyššie uvedeného v žiadnom prípade za primeranú podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Na podanej sťažnosti v rozsahu v zmysle nášho podania zo dňa 07. 04. 2011 preto trváme.

Na základe výzvy Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 13. 04. 2011 zároveň oznamujeme, že sťažovateľ súhlasí s tým, aby Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania o sťažnosti.»

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitostí v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Zo sťažnosti, z jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho disciplinárneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav disciplinárneho konania vedeného najvyšším súdom pod sp. zn. 1 Ds 6/08:

- 3. jún 2008 – najvyššiemu súdu ako disciplinárnemu súdu bol doručený návrh predsedu okresného súdu na disciplinárne stíhanie sťažovateľa z dôvodu, že sťažovateľ mal zverejniť obsah odvolania účastníka trestného konania v ním prerokovanej veci v čase, keď ešte nebolo o ňom rozhodnuté, pričom tento návrh bol podaný potom, ako právny zástupca dotknutého účastníka konania podal 12. decembra 2007 na sťažovateľa sťažnosť predsedovi okresného súdu (konanie o návrhu bolo najvyšším súdom vedené pod sp. zn. 1 Ds 6/08),
- 28. august 2008 – z dôvodu oznámenia o zaujatosti dvoma sudcami disciplinárneho senátu, ktorému bola predmetná vec pridelená na disciplinárne konanie proti sťažovateľovi, bolo na neverejnom zasadnutí tohto senátu rozhodnuté o vylúčení predsedu disciplinárneho

senátu a jednej jeho sudkyne z vykonávania úkonov v disciplinárnej veci proti sťažovateľovi,

- 6. november 2008 – sťažovateľovi bolo doručené „*Upovedomenie o začatí disciplinárneho konania*“,

- 20. november 2008 – sťažovateľ sa vyjadril k návrhu,

- 1. december 2008 – najvyšší súd zaslal okresnému súdu vyjadrenie sťažovateľa k návrhu na zaujatie stanoviska,

- 19. február 2009 – konalo sa ústne pojednávanie disciplinárneho senátu najvyššieho súdu, ktoré bolo na účely ďalšieho dokazovania odročené na 5. marec 2009,

- 5. marec 2009 – sťažovateľ žiadal o preročenie nariadeného termínu ústneho pojednávania z dôvodu jeho práceneschopnosti, preto bolo toto pojednávanie uznesením odročené na neurčito,

- 6. apríl 2009 – v dôsledku dodatku k rozvrhu práce Disciplinárneho súdu Slovenskej republiky na rok 2009 došlo k určeniu dvoch nových členov dotknutého disciplinárneho senátu,

- 23. jún 2009 – najvyšší súd určil nový termín ústneho pojednávania na 17. august 2009,

- 23. júl 2009 – najvyšší súd nariadil termín neverejného zasadnutia na 28. júl 2009,

- 28. júl 2009 – najvyšší súd na neverejnom zasadnutí rozhodol, že spojí na spoločné konanie disciplinárne konania vedené proti sťažovateľovi pod sp. zn. 1 Ds 6/08 a sp. zn. 1 Ds 3/09 s tým, že spoločné konanie bude ďalej vedené pod sp. zn. 1 Ds 6/08,

- 17. august 2009 – ústne pojednávanie disciplinárneho senátu najvyššieho súdu bolo po vypočutí svedka odročené na 9. september 2009,

- 9. september 2009 – z dôvodu ospravedlnenia sa predvolaných svedkov a po prednesení žiadosti právneho zástupcu sťažovateľa nenariadiť pojednávanie v období od 14. septembra 2009 do 13. októbra 2009 z dôvodu jeho pobytu mimo republiku, bolo ústne pojednávanie odročené na 21. október 2009,

- 21. október 2009 – disciplinárny senát najvyššieho súdu po vypočutí svedkov a účastníkov konania vyhlásil vo veci rozhodnutie, ktorým oslobodil sťažovateľa pre skutok uvedený v návrhu podanom 3. júna 2008, o ktorom najvyšší súd pôvodne konal pod sp. zn. 1 Ds 6/08, a súčasne ho uznal vinným pre skutok, o ktorom najvyšší súd pôvodne konal pod sp. zn. 1 Ds 3/09 a v zmysle ktorého sťažovateľ porušil základné zásady sudcovskej etiky

tým, že prezidentovi Slovenskej republiky zaslal otvorený list, v ktorom sa mali nachádzať „*polopravdy a osočovanie*“ predsedu okresného súdu, právneho zástupcu dotknutého účastníka trestného konania, ako aj vtedajšieho ministra spravodlivosti Slovenskej republiky; sťažovateľ priamo do zápisnice nahlásil odvolanie proti odsudzujúcej časti rozhodnutia,

- 25. november 2009 – predseda okresného súdu podal odvolanie proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu najvyššieho súdu,
- 27. november 2009 – sťažovateľ predložil v písomnej forme svoje odvolanie proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu najvyššieho súdu,
- 30. november 2009 – odvolanie sťažovateľa bolo zaslané na vyjadrenie predsedovi okresného súdu a odvolanie predsedu okresného súdu bolo zaslané na vyjadrenie sťažovateľovi,
- 14. december 2009 – odvolania sťažovateľa a predsedu okresného súdu boli predložené odvolaciemu disciplinárnemu senátu najvyššieho súdu, ktorý vo veci konal pod sp. zn. 1 Dso 9/09,
- 15. december 2009 – sťažovateľ sa vyjadril k odvolaniu predsedu okresného súdu,
- 5. máj 2010 – spis bol predsedom odvolacieho disciplinárneho senátu najvyššieho súdu zaslaný na naštudovanie sudkyňi Krajského súdu v Trenčíne JUDr. Z., ktorá bola členkou odvolacieho disciplinárneho senátu najvyššieho súdu,
- 17. máj 2010 – spis bol vrátený odvolaciemu disciplinárnemu senátu najvyššieho súdu a súčasne bol zaslaný na naštudovanie advokátovi JUDr. B. do P., ktorý bol ďalším členom odvolacieho disciplinárneho senátu najvyššieho súdu,
- 2. jún 2010 – spis bol vrátený odvolaciemu disciplinárnemu senátu najvyššieho súdu,
- 28. júl 2010 – predseda najvyššieho súdu žiadal predsedu odvolacieho disciplinárneho senátu najvyššieho súdu, aby sa vyjadril k sťažnosti sťažovateľa na priet'ahy v konaní,
- 7. október 2010 – konalo sa neverejné zasadnutie odvolacieho disciplinárneho senátu najvyššieho súdu, ktorý prvostupňové disciplinárne rozhodnutie zrušil a vrátil ho znovu na prerokovanie a rozhodnutie prvostupňovému disciplinárnemu senátu najvyššieho súdu,
- 15. november 2010 – rozhodnutie sp. zn. 1 Dso 9/09 zo 7. októbra 2010 bolo doručené sťažovateľovi a súčasne v tento deň bol disciplinárny spis v predmetnej veci zapožičaný ústavnému súdu,

- 23. december 2010 – spis bol vrátený najvyššiemu súdu,
- 20. január 2011 – v tom čase aktuálny predseda okresného súdu zbral v celom rozsahu späť návrhy predošlého predsedu okresného súdu na disciplinárne stíhanie sťažovateľa,
- 26. január 2011 – na neverejnom zasadnutí disciplinárneho senátu bolo disciplinárne konanie vedené proti sťažovateľovi pod sp. zn. 1 Ds 6/08 zastavené,
- 23. február 2011 – rozhodnutie o zastavení disciplinárneho konania bolo doručené sťažovateľovi.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním vecí na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ds 6/08 o podnete predsedu okresného súdu na začatie disciplinárneho konania proti s'ťažovateľovi z 3. júna 2008 a 9. apríla 2009 došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť vecí, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu vecí) v posudzovanom konaní a jeho význam pre

sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v napadnutom konaní môže predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci so zdlhavejšou prípravou pojednávania. Posudzovanú dĺžku konania však v danom prípade nebolo možné pripísať iba zložitosti procesu v disciplinárnom konaní.

Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom.

Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom najvyššieho súdu a v tejto súvislosti zistil, že najvyšší súd bol v predmetnej veci nečinný alebo nevykazoval relevantnú procesnú činnosť v období:

- od 3. júna 2008 (podanie návrhu na disciplinárne konanie) do 6. novembra 2008 (zaslanie upovedomenia o začatí disciplinárneho konania najvyšším súdom sťažovateľovi), t. j. 5 mesiacov,
- od 15. decembra 2009 (sťažovateľ sa vyjadril k odvolaniu predsedu okresného súdu) do 7. októbra 2010 (konalo sa neverejné zasadnutie odvolacieho disciplinárneho senátu), t. j. takmer 10 mesiacov, pričom v tomto období najvyšší súd dvakrát predložil spis na naštudovanie členom odvolacieho disciplinárneho senátu.

Najvyšší súd teda počas viac ako 15 mesiacov vo veci nevykonával prakticky žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ počas napadnutého súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedeným zbytočným prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale predovšetkým v dôsledku postupu súdu. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov

spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote.

Tak, ako to vo svojej sťažnosti uvádza sťažovateľ, aj ústavný súd konštatuje, že podľa § 129 ods. 1 zákona o sudcoch disciplinárny senát je povinný rozhodnúť o disciplinárnom previnení alebo o priestupku sudcu spravidla do troch mesiacov od podania návrhu na disciplinárne konanie alebo od oznámenia priestupku disciplinárnemu súdu príslušným orgánom.

V danej veci disciplinárny senát právoplatne nerozhodol od podania podnetu predsedom okresného súdu (3. júna 2008) do 26. januára 2011, keď na neverejnom zasadnutí disciplinárneho senátu bolo disciplinárne konanie proti sťažovateľovi na základe späťzatia podnetu novým predsedom okresného súdu zastavené, čo predstavuje dobu viac ako 2,5 roka.

Závažnosť prietáhov v konaní bola zvýšená aj tým, že sťažovateľ ako sudca mal od začiatku disciplinárneho konania vtedajším ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky pozastavený výkon sudcu, ktorý trval až 24 mesiacov, čo predstavuje maximálnu zákonnú dobu trvania pozastavenia výkonu funkcie sudcu v zmysle príslušných právnych predpisov.

Podľa názoru ústavného súdu disciplinárne konanie, ktoré bez právoplatného rozhodnutia trvá tak dlho, ako je to v danej veci, treba považovať už len so zreteľom na samotnú dĺžku konania za konanie nezlúčiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Táto zdĺhavosť konania totiž v princípe predlžuje stav právnej neistoty dotknutých osôb do tej miery, že ich právo na súdnu ochranu sa stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate (m. m. I. ÚS 65/03, IV. ÚS 196/05, II. ÚS 330/2010).

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote

zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na to, že 26. januára 2011 bolo na základe späťvzatia návrhu novým predsedom okresného súdu disciplinárne konanie proti sťažovateľovi zastavené, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ sa domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 100 000 €, ktoré zdôvodnil najmä tým, že od začiatku disciplinárneho konania mal ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky pozastavený výkon funkcie sudcu a v dôsledku neodôvodnených prietáhov trvalo toto pozastavenie výkonu funkcie až 24 mesiacov, čo predstavuje maximálnu zákonnú dobu trvania pozastavenia výkonu funkcie v zmysle príslušných právnych predpisov.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, najmä vzhľadom na dlhodobú bezdôvodnú nečinnosť najvyššieho súdu považuje za primerané v sume 3 000 €, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

Ústavný súd pri priznaní primeraného finančného zadosťučinenia prihliadol aj na povahu veci, a to, že predmetom konania je návrh na disciplinárne konanie proti sťažovateľovi, ktorý mal pozastavený výkon funkcie sudcu viac ako 24 mesiacov. Vo svetle

týchto skutočností sa potom podstatne mení aj pohľad na posúdenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádzal.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil (v danom prípade okresný súd), je povinný ho vyplatiť sťažovateľom do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia podľa § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov za tri právne úkony (prevzatie a príprava veci, podanie sťažnosti ústavnému súdu a vyjadrenie vo veci samej) v celkovej sume 392,33 €, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2011